

QUA CẦU ĐÁNH RƠI!

Trong những thể điệu dân ca Việt Nam, tôi thích nhất dân ca quan họ.

Theo Wikipedia, cùng với “cung đình Huế”, “chiêng trống công” Cao nguyên, ca trù, dân ca quan họ đã được Unesco công nhận là di sản văn hóa (2009).

Điệu dân ca này, tuy khai sinh và phát triển ở vùng Kinh Bắc (Bắc Giang, Bắc Ninh) nhưng khi nói đến quan họ là người ta nghĩ ngay đến Bắc Ninh. Vì quan họ là thơ, thơ phổ nhạc. Cho nên không lạ gì khi vua “thơ mới” (1932..) Thế Lữ và hoàng đế kịch thơ Hoàng Cầm đều là người Bắc Ninh.

Có hai loại dân ca quan họ:

Truyền thống (gọi là chơi quan họ), trong đó, liền anh và liền chị đối đáp nhau, không nhạc đệm và chỉ thu hẹp giữa một số “khán giả”.

“cách tân”, chữ của tôi, gọi là hát quan họ, trong đó có đơn ca, song ca, hợp ca... với sự phụ họa của các nhạc sĩ.

Bài hát quan họ phổ biến nhất ở miền Nam, trước 1975, là “Qua cầu gió bay” mà tôi nghĩ là ai ở thế hệ chúng ta cũng đều nghe qua:

*“Yêu nhau cởi áo ối à cho nhau
Về nhà dối rằng cha dối mẹ a à a á a
Rằng a ối a qua cầu. Rằng a ối a qua cầu
Tình tình tình gió bay, tình tình tình gió bay*

*Yêu nhau cởi nhũn ối à cho nhau
Về nhà dối rằng cha dối mẹ a à a á a
Rằng a ối a qua cầu. Rằng a ối a qua cầu
Tình tình tình đánh rơi, tình tình tình đánh rơi*

*Yêu nhau cởi nón ối à cho nhau
Về nhà dối rằng là cha dối mẹ a à a á a
Rằng a ối a qua cầu. Rằng a ối a qua cầu
Tình tình tình gió bay, tình tình tình gió bay”*

Tôi không hiểu bài hát, nguyên văn là thế, hay “sau này” người ta thêm lời vào? Nói “sau này” là tôi muốn nói thời Pháp thuộc. Trước đó, người Việt ta không đeo nhẫn.

Nếu gọi là ca dao thì chắc chỉ có 2 câu đầu (?): “Yêu nhau cởi áo cho nhau, về nhà mẹ hỏi: qua cầu gió bay”. Bởi, nếu là 6 câu (cởi áo / cởi nhẫn / cởi nón) thì chúng không vần nhau, không phải lục bát. Mà chỉ là... chùm (!): chùm “lục bát”, theo cách gọi của mấy “bố” u-việt (Việt u minh)!

Bài hát quan họ này, theo tôi, là bài hát của các nàng. Do cái câu “về nhà mẹ hỏi”. Chứ đàn ông mà “về nhà má hỏi” thì... quê cui quá!

Không biết ai là tác giả 6 câu hát nhưng cái thứ tự xuất hiện của chúng trong bài thơ, không “logique” gì mấy!

Cái nhập đề “yêu nhau” thì không chèn vào đâu. Có yêu nhau trước thì mới có màn hứa hẹn, thề thốt với nhau (anh hứa yêu em trọn một đời). Có tin nhau rồi (đúng hơn là nàng tin chàng) thì mới “cởi áo cho nhau” (cởi một mình lâu quá!). Mà đã cởi áo cho nhau rồi thì cởi đến cái gì mà chả được, hà cứ gì phải cái nón mà không là cái khác? Bởi nón thì (dường như), ngày xưa ngoài Bắc, chỉ có người phụ nữ (thôn nữ) đội (nón quai thao...) chứ cánh đàn ông nông dân thì (dường như) không.

Nói đến cởi, người ta nghĩ ngay đến vải vóc, mặc dầu có nhiều thứ để cởi ra. Người miền Nam nói “cởi áo” nhưng “tháo nhẫn” và “dỡ (lột, cắt...) nón”, tôi chưa nghe ai nói “cởi nón”.

Như thế, cởi nhẫn, cởi nón, có thể, được thêm vào để bài hát dài hơn tí. Thời đại này, nếu muốn “câu giờ”, ta có thể thêm “cởi lấc”, “cởi xắc” hay chắc ăn nhất: “lột... ví ối a cho nhau” thì đó mới là “yêu nhau” chân thật!

.....

Cô Jenna Evans, 29 tuổi, cư dân San Diego, và hôn phu Bobby Howel, thì không biết có “cởi áo cho nhau” chưa nhưng cởi nhẫn thì có. Có điều Jenna không cởi nhẫn mình cho Bobby, mà cô cởi nhẫn cho vào... miệng, nuốt luôn. Chẳng phải vì Bobby, sau khi cãi nhau, đòi lại chiếc nhẫn (122ly?), mà Jenna, bắt chước theo một câu thơ Xuân Diệu (nhẫn... cho đi không lấy lại bao giờ), “chơi” vô miệng.

Bản tin trên tờ Hoa Thịnh Đốn thời báo (ngày 16/9/2019) cho biết (*): chả là Jenna nằm mơ, thấy mình và Bobby đang chạy trốn một bọn cướp trên một chuyến xe lửa. Vì sợ bọn côn đồ cướp nhẫn, Bobby bảo Jenna “em nuốt đi cho chắc ăn”. Và cô... nuốt! Đến đây thì cô giật mình tỉnh giấc, nhìn lại trên tay thì chiếc nhẫn đã không cánh mà bay!

Sáng hôm sau, 2 đứa “cởi nhẫn cho nhau” mang nhau ngay vào một trung tâm cấp cứu. Rọi quang tuyến X thì thấy chiếc nhẫn kim cương “như con mèo ngáy ngủ trong”... bao tử chủ nhân!

Thay vì để chiếc nhẫn tự động thoát ra theo ngõ... bài tiết, vị Bác sĩ khám, đã lấy nó ra bằng đường miệng. Có thể chứ, nhẫn đính hôn chứ phải nhẫn cưới đâu, vào cửa chánh thì phải ra cửa chánh, ai lại cửa hậu (?) “đi... cầu đánh rơi” bao giờ?!

Không biết chàng Bobby thì sao chứ tôi mà là chàng, tôi không an tâm tí nào cả. Tưởng tượng đêm đêm nằm ngủ kế bên một người mà nằm mơ thấy nuốt nhẫn thì tháo nhẫn ra nuốt thật, mà lạnh cả người.

Kiểu đó, rùi mai một nằm mơ, thấy đi bắt ghen rồi “cắt... người trong mộng” thật, thì có phải là chết cả cuộc đời một cách vô duyên, lãng nhách không?!

Chả nhẽ lại “em vô giường em, tôi giường tôi”?!

BP

(1) <https://www.washingtonpost.com/nation/2019/09/16/engagement-ring-dream-swallowed-san-diego>

Jenna Evans
about 2 weeks ago

So, in case you missed it, I swallowed my engagement ring in my sleep on Tuesday night. I actually remember doing it, but I thought I was dreaming, so I went back to sleep. On Wednesday morning, I realized my ring was not on my hand and had to wake Bob Howell up and tell him that I swallowed my engagement ring. I don't think he believed me right away. We laughed pretty hard for about an hour and a half, called my mom, laughed until we were crying, googled 'do other adults swa...

[See More](#)

Nguồn: Internet eMail by *th* chuyển